

Megállapodás
a Kormány és az országos önkormányzati érdekszövetségek közötti stratégiai
együtműködésről

Bevezető

A negyedszázados magyar önkormányzati rendszer létrehozása alkalmából a Kormány és a jelen Megállapodást aláíró országos önkormányzati érdekszövetségek egyenrangú partnerként elhatározták, hogy az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján erősítik az egymás közötti együttműködést az Alaptörvény 34. cikk (1) bekezdése alapján a közösségi célok elérése érdekében.

A Megállapodást aláírók figyelemmel voltak a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény 4. cikk 6. pontja szerint arra, hogy lehetőség szerint a tervezési és döntéshozatali eljárás során, megfelelő időben és formában, ki kell kérni minden olyan ügyben a helyi önkormányzatok véleményét, amely őket közvetlenül érinti.

A Megállapodást aláírók tekintettel voltak a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 131. § (1) bekezdésében meghatározott rendelkezések szerint arra, hogy az országos önkormányzati érdekszövetségek jogalkotási feladatokra, intézkedések megtételére vonatkozó javaslatot tehetnek, konzultációt folytathatnak a Kormánnyal a helyi önkormányzati rendszert, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott közszolgáltatásokat érintő stratégiai kérdésekről és a központi költségvetés önkormányzatokat érintő kérdéseiről.

Mindezek alapján a Megállapodást aláírók a Kormány és az országos önkormányzati szövetségek közötti stratégiai együttműködés céljáról és alapelveiről, valamint az együttműködés tartalmi és formai kérdéseiről az alábbi Megállapodást fogadták el a Helyi Önkormányzatok Napja alkalmából.

I. A stratégiai együttműködés célja és alapelvei

1. A Kormány és az országos önkormányzati szövetségek közötti együttműködés alapvető célja a folyamatos kapcsolattartás és rendszeres érdemi párbeszéd lehetővé tétele a Kormány önkormányzatokat érintő elképzeléseiről, az önkormányzati szektor javaslatairól és észrevételeiről a közösségi célok együttes elérése érdekében.

2. Az együttműködési rendszer célkitűzései a következők:

a) A kormányzati és az önkormányzati szint közötti folyamatos egyeztetés biztosítása a feladatokról és a hozzájuk kapcsolódó finanszírozási forrásokról;

b) A források felhasználási feltételeinek a meghatározása a két oldal által egyeztetett prioritások mentén;

c) Minden település számára biztosítani az önkormányzáshoz való jogot, ennek jegyében lehetőséget teremteni valamennyi települési közösség számára a helyi szabadság kiteljesítésére közös megoldásokon keresztül, az erőforrások hatékony felhasználása, a helyi demokrácia megerősödése érdekében;

d) Az önkormányzati szektor számára kiszámítható, biztos jogi és gazdasági keretek kialakítása;

e) A Kormány és az Országgyűlés számára megbízható információs bázis szolgáltatásának létrehozása és elérhetővé tétele az állami és önkormányzati menedzsment hatékony tervezésének biztosításához;

f) Az állam és az önkormányzatok együttműködése a közfeladatok ellátásának átláthatósága

érdekében;

- g) A társadalmi közérzet javítása, a konstruktív, együttműködő közhangulat megteremtése;
- h) A közösségi célok elérése érdekében hasznosítható vélemények, javaslatok felszínre hozatala, amelynek értelmében az önkormányzati szövetségek felterjesztési joggal rendelkeznek;
- i) A közösségi döntések nehézségeivel, felelősségével való társadalmi azonosulás elérése;
- j) Az esetleges konfliktusok minimalizálása, a kormányzati és önkormányzati hatáskörök és korlátok jobb megértésének elősegítése;
- k) Az európai uniós döntéshozatali eljárásban az önkormányzatokat érintő döntések esetében a helyi önkormányzatok véleményének megismerése és a döntések társadalmi hatásának egyeztetése, így különösen az Európai Unió Régiók Bizottságában (CoR) a magyar delegáció teljes jogú tagjai által a magyar önkormányzati érdekek képviseletének és érdekérvényesítésének az elősegítése, valamint a magyar tagok bizottsági munkájának megismerhetővé tétele.

3. Az együttműködés alapelvei a következők:

- a) Az együttműködés azon a közös elvi alapon nyugszik, hogy az Országgyűlés és a Kormány felelőssége az országos gazdasági és politikai célok meghatározása az önkormányzati szektorban.
- b) A Kormány célja az erős és hatékony önkormányzati szektor, amely alkalmas arra, hogy kulcsszereplő legyen a helyi közfeladatok ellátásában, és amely a jó szolgáltatásokat, a választás szabadságát és az állampolgárok bevonását képes biztosítani a helyi demokrácia jegyében, mindezt az egyéni jogok védelme mellett.
- c) Az önkormányzati szektor számára ezért olyan keretfeltételeket kell biztosítani, amelyek megengedik, hogy a települési és területi önkormányzatok elláthassák a feladataikat, mint közszolgáltatók.
- d) Fontos, hogy az együttműködés során láthatóvá váljon a felek közötti valamennyi vitás kérdés, és világosan meghatározható legyen a döntéshozók számára az együttműködő felek közös vagy eltérő álláspontja.
- e) Az együttműködés keretében lefolytatott egyeztetés a sikeres közszolgálat egyik alapfeltétele. A siker záloga a nyíltság, a becsületesség és a partner tisztelete.
- f) A felek közötti egyeztetés lényege, hogy a célokat, a korlátokat közösen kell meghatározni, egyértelművé tenni.
- g) A feleknek egyértelmű mandátummal kell rendelkezniük, az összes résztvevő álláspontját, elvárásait világossá kell tenni.
- h) Az együttműködő partnereknek az önkormányzati vélemények kialakításához egymás rendelkezésre kell bocsátani az összes fontos információt.
- i) Az együttműködési folyamat minden elemében meg kell nyilvánulnia az egyenrangú partneri viszonynak, a folyamatért és az eredményért közös a felelősség.
- j) Megegyezés esetén tisztázni kell, hogy kinek mi a feladata, felelőssége a megállapodás végrehajtásában, rögzíteni kell a visszacsatolás módját.

II. A stratégiai együttműködés területei és tárgykörei

1. Érdemi egyeztetés megfelelő időben a helyi önkormányzati rendszert, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott feladatokat, közszolgáltatásokat érintő stratégiai kérdésekről, kormányzati programokról és javaslatokról, valamint a központi költségvetés és a zárszámadás önkormányzatokat érintő kérdéseiről.

2. Előzetes egyeztetés az önkormányzati álláspontok kialakításához az önkormányzatokat érintő jogszabály-tervezetekről és kormányzati döntésekről.
3. Előzetes egyeztetés az európai uniós döntéshozatali eljárásban az önkormányzatokat érintő döntésekről, és érdemi egyeztetés a helyi szabályozást érintő kérdésekről.

III. A kapcsolattartás módja és feltételei

1. Az együttműködési és egyeztetési rendszer politikai és adminisztratív kapcsolatból áll.
2. Az együttműködés politikai kapcsolata elsősorban az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsa (a továbbiakban: ÖNET) legalább évente két alkalommal megtartott érdemi egyeztetéséből áll. Az ügyszabályt a partnerek konszenzussal fogadják el. Valamennyi megbeszélésnek – a II. fejezetben meghatározott tárgykörökhöz igazodó – speciális témája van. Az egyeztetéseken az ÖNET-re vonatkozó kormányhatározatnak megfelelően a helyi önkormányzatokért felelős miniszter elnököl, az állam részéről továbbá azoknak a minisztériumoknak a vezetői vesznek részt, akiket érint az adott téma. Az ÖNET ülésén valamennyi országos önkormányzati szövetség vezetője, vagy annak megbízottja teljes jogú tagként vesz részt. Az ÖNET társelnökét rotációs elv alapján az országos önkormányzati szövetségek konszenzusos döntése alapján biztosítják. Az ÖNET munkatervét, az ülések napirendjét és foratókönyvét az elnök határozza meg a társelnök véleményének kikérését követően. Az ülésekről hangfelvétel és emlékeztető készül. Az emlékeztetőt az elnök és a társelnök látja el kézjeggyel.
3. Az együttműködés adminisztratív kapcsolata keretében a helyi önkormányzatokért felelős miniszter által kijelölt titkárság készíti elő az ÖNET ülésre a dokumentumokat, amelyeket az ülés kitűzött időpontja előtt 15 nappal eljuttat a tagoknak. A helyi önkormányzatokért felelős miniszter titkársága koordinálja az ÖNET ülésén résztvevő minisztériumok részvételével és állásfoglalásával kapcsolatos kérdéseket. Az önkormányzati szövetségek szakmai képviselőinek ellátását az országos önkormányzati szövetségek egymás közötti megállapodása rögzíti.
4. A Megállapodás II/1. pontja szerinti témakörben az ÖNET egyeztetésére kerül sor azoknak a programoknak a megtervezésében, amelyek jelentős változásokat eredményeznek az önkormányzati feladatellátásban és szabályozásban. Az egyeztetési rendszer elsősorban olyan egyeztetési és együttműködési fórum, amely az állami költségvetés önkormányzati szektorra vonatkozó gazdasági programjára, finanszírozási elképzeléseire vonatkozik. Az ÖNET egyeztetési találkozói a mindenkori éves költségvetés kormányzati előkészítési munkafolyamatához is igazodnak.
5. A Megállapodás II/2. pontja tekintetében az egyeztetés a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint történik az országos önkormányzati szövetségek közvetlen megkeresésével, de igény esetén az ÖNET napirendjére kell tűzni.
6. A Megállapodás II/3. pontjában meghatározott tárgykörökben az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény VI. Fejezet 26. és 27. alcímében meghatározott eljárási rendbe illeszkedve valósul meg az egyeztetési eljárás a Kormány és az országos önkormányzati szövetségek együttműködése keretében.
7. A Megállapodás II/1-3. pontjaiban meghatározott témakörökben az országos önkormányzati szövetségek részéről megfogalmazott javaslat tartalma határozza meg – a III/3. pontban rögzített adminisztratív eljárás keretében – az egyeztetés megvalósításának formáját és szintjét. Amennyiben az előkészítés során az országos önkormányzati szövetségek képviselői a javaslatnak az ÖNET előtti tárgyalását tartják szükségesnek, akkor az országos önkormányzati szövetségek javaslatát – a kormányzati észrevételekkel együtt – az ÖNET napirendjére kell tűzni.
8. E Megállapodás nem terjed ki a közszolgálati munkavállalói és munkáltatói érdek-egyeztetés

kérdéseire, így különösen az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács fóruma keretében megvalósuló együttműködésre és konzultációra.

9. Az együttműködés és a konzultáció dokumentumainak hozzáférhetőnek kell lenniük a felek honlapján.

IV. A megállapodás időtartama

1. A felek e megállapodást határozatlan időtartamra kötik.

2. E megállapodás érvényesülését a felek évente egyszer az ÖNET fórum keretében értékelik, és a felülvizsgálatát szükség szerint elvégzik.

Budapest, 2015. szeptember „ ”

Budapesti Önkormányzatok
Szövetsége (BÖSZ)

Tarlós István elnök
Kovács Péter társelnök
Budapesti Önkormányzatok Szövetsége

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter
a Kormány részéről

Szita Károly elnök
Magyar Városok Szövetsége
Pehérvári Tamás elnök

Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége

Dr. Gémesi György elnök

Magyar Önkormányzatok Szövetsége

Schmidt Jenő elnök

Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

Lipók Sándor elnök

Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége

Dr. Wekler Ferenc elnök

Községek, Kistépülések és Kistérségek
Országos Önkormányzati Szövetsége

Szabó Gellért elnök

Magyar Faluszövetség

ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZATI SZÖVETSÉGEK MEGÁLLAPODÁSA

A negyedszázados magyar önkormányzati rendszer megalakulása alkalmából a nyolc országos önkormányzati érdekszövetség elhatározta, hogy az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján erősíti egymás közötti együttműködését a hatékonyabb és eredményesebb érdekképviselésért.

Önkormányzatok sokasága által joggal merül fel az igény, hogy erősíteni kellene az önkormányzatok érdekérvényesítő képességét. A 2014-es önkormányzati választásokat követően valóban új helyzet áll elő azáltal, hogy önkormányzati vezetők, polgármesterek már nem lehetnek egyben országgyűlési képviselők is. Ennek következtében – mindaddig, amíg nem jön létre az Országgyűlés Felsőháza – az önkormányzati érdekeket szervezetten, csak erős és együttműködő képviseléssel lehet megjeleníteni.

Változtatni kell az eddigi megközelítésem, vagyis ne a mindenkori hatalommal szemben szerveződjünk, hanem a saját érdekünkben! A demokrácia hazai fejlődésével és alakulásával együtt az országos önkormányzati szövetségek felülvizsgálják, és új alapokra helyezik együttműködésüket a közös érdekek mentén.

Az országos önkormányzati érdekszövetségek kinyilvánítják, hogy együttműködésüket a bizalomra és a folyamatos párbeszédre építik, annak érdekében, hogy az eltérő érdekekből adódó vitákat és nézetkülönbségeket egymás között, konstruktív módon rendezzék közös stratégiai érdekeik védelmében.

A szövetségek közötti bizalmat ki kell építeni, majd erősíteni. Az érdekképviselés során az érdekképviselők közötti versengés nem vezet sehova sem. Az érdekképviselés sikere nem múlhat a szövetségi képviselők személyi ambícióin. A jelenlegi önkormányzati érdekképviselés viszonylagos gyengeségének nem a szövetségek nagy száma, hanem azok megosztottsága és megoszthatósága az oka.

Az országos önkormányzati szövetségek egymás véleményét tiszteletben tartva, egymást segítve és erősítve végzik küldetésüknek megfelelő munkájukat. Céljaik és stratégiáik közös pontjait feltérképezve erőforrásaik ésszerű megosztására törekednek. Összefogásukkal egységes önkormányzati oldalt képviselnek bármely harmadik féllel szemben.

Az országos önkormányzati érdekszövetségek által kialakított közös tevékenység teremti meg az alapját a kormányzattal és a törvényhozással kapcsolatos egyeztetéseknek, tárgyalásoknak.

Általános célok és elvek

Az önkormányzás nem jelentett és nem jelenthet a jövőben sem mindentől és mindenkitől való függetlenséget, így a központi hatalomtól sem, hiszen a jó állam csak az államszervezetet alkotó egyes szervezetek, szereplők együttműködése és a kiszámítható partnerség esetén lesz képes nyújtani mindazt az itt élők számára, amit polgáraink joggal elvárnak.

Az országos önkormányzati érdekszövetségek tevékenységüket a magyar önkormányzatok és önkormányzatiság megerősítése és védelme érdekében végzik, hogy az önkormányzatok a

8. július 27.

jövőben is a helyi közügyek autonóm intézői, a helyi közszolgáltatások differenciált biztosítói, a helyi demokrácia és helyi társadalom erjesztői, védelmezői legyenek.

Az erős önkormányzati érdekképviselő és érdekérvényesítés alapvető feltétele, hogy valamennyi önkormányzati szint és típus fogadja el a másikat. A kicsi a nagyot, a nagy pedig a kicsit. Érvényesülni kell a közös önkormányzati értékeknek és elveknek, valamint a szolidaritásnak.

Ehhez elengedhetetlenül fontos, hogy az önkormányzati vezetők, különösen a polgármesterek higgyenek az önkormányzás erejében és ismerjék fel az új feladat- és felelősség megosztásban a lehetőségeket. Az átláthatóság és a rendezettség segíti a települések fenntarthatóságát és önkormányzatuk megerősödését egyaránt.

Változtatnunk kell az eddigi szemléleten és megközelítésen: nem elegendő azt kifejezni, hogy mivel és miért nem értünk egyet, hanem arra is választ kell adnunk, hogy az adott vitás kérdést, vagy megoldatlan közszolgáltatási feladatot hogyan oldanánk meg, vagyis saját alternatív javaslatokkal kell rendelkezünk. Ebből következően az önkormányzati szférának magának is meg kell fogalmaznia a jelen társadalmi és gazdasági folyamatainak ismeretében a reálisan megvalósítható önkormányzati jövőképet. Ez természetesen komoly belső vitákat feltételez a különféle önkormányzati típusok között.

Az egyes önkormányzati típusoknak és szövetségeknek lehetnek eltérő érdekei, amelyeket nem lehet integrálni, így ezekben az esetekben a különvélemények tiszteletben tartása mellett szükséges az álláspontokat nyilvánosságra hozni.

Konkrét elhatározások

Az országos önkormányzati érdekszövetségek az általános célok elérése érdekében a következő konkrét feladatok megvalósítását határozták el.

Belső egyeztetési folyamat:

- **Szakmai egyeztetések havonta**
Ebben az egyes szövetségek munkaszervezeteinek vezetői, illetve munkatársai vesznek részt, akik a szakmai háttérrel biztosítják, és előkészítik a vezetői egyeztetéseket, valamint kezdeményezik az egyes témák tárgyalását, elemzéseket készítenek.
- **Vezetői egyeztetések negyedévente**
Az önkormányzati szövetségek elnökei, illetve választott vezetői vitatják meg az egyes aktuális témákat és határozzák meg az elkövetkezendő időszak feladatait. A vezetői egyeztetéseken határozzák meg az egyes témák felelőseit.
- **Évente átfogó, nyilvános értékelés**
Az önkormányzati szövetségek elnökei, illetve választott vezetői, valamint a munkaszervezetek vezetői értékelik az éves együttműködés eredményeit, illetve meghatározzák a következő év főbb témáit.
- A szövetségek között kialakuló esetleges vitákat elsődlegesen az érintett szövetségek vezetői egymás között, illetve igény szerint valamennyi országos önkormányzati érdekszövetség bevonásával a vezetői egyeztetésen tisztázzák.

Szakértői hálózat

A megfelelő szakmai megalapozó munka feltételezi a munkaszervezetek munkatársain kívüli szakértők bevonását is. Törekedni kell a széles körű szakértői hálózat kialakítására.

Feladatmegosztás és munkamegosztás

Az országos önkormányzati érdekszövetségek a rendelkezésükre álló szakmai, személyi és szervezeti kapacitások alapján közösen kialakítják az egyes önkormányzati feladatok ismeretében, hogy melyik szervezet, vagy szervezetek gondozzák az adott témát. A munkamegosztásban szereplő témafelelős szövetség folyamatosan tájékoztatja a többi érintett szövetséget a végzett munkáról.

Képviselet és visszacsatolás

A kialakított munkamegosztás figyelembevételével alakítják a szövetségek az önkormányzati érdekek képviselését az egyes érdekképviselési és egyéb szakmai testületekben, fórumokon. A témafelelős szövetség gyűjti be az egyeztetési tanácskozást megelőzően a többi szövetség álláspontját és az egyeztetést követően tájékoztatja a szövetségeket a történetekről.

Kommunikáció

Az önkormányzati és a szélesebb társadalmi közvélemény tájékoztatása érdekében a kommunikációs tevékenység fokozása és összehangolása szükséges. Az egyes témakörök kommunikációjának irányítását alapvetően a témafelelős szövetség látja el, de a közös álláspontot mutatja be, kitérve az esetleges különvéleményekre. Különösen fontos témákban a szövetségek közös kommunikációs kampányt folytatnak. Minden egyéb önkormányzati érdekeket érintő témában valamennyi szövetség minél erőteljesebb kommunikációt folytat, egymást erősítve és tevékenységüket összehangolva.

Egymás rendezvényeire meghívás

A bizalom erősítése és az együttműködés elmélyítése érdekében az országos önkormányzati érdekszövetségek kölcsönösen meghívják egymást az éves közgyűlésekre, küldöttgyűléseikre, illetve az adott szövetség által szervezett országos rendezvényeire.

Jó példák közös feltárása, gyűjtése, értékelése

A szakmai hálózat erősítése és szélesítése érdekében az országos önkormányzati érdekszövetségek részt vesznek az önkormányzati jó gyakorlatok és példák feltárásában, gyűjtésében, értékelésében és népszerűsítésében.

Nemzetközi képviselet

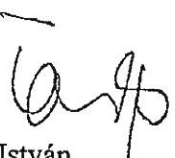
Az országos önkormányzati érdekszövetségek munkamegosztásuknak megfelelően koordináltan vesznek részt a nemzetközi együttműködésekben.

Az országos önkormányzati érdekszövetségek reményüket fejezik ki, hogy a létrejött megállapodás alapján az elkövetkező években érdemben javulni fog az önkormányzati érdekképviselés Magyarországon.

Záradék:

Amennyiben valamelyik országos önkormányzati érdekszövetség nem kíván részt venni a jelen megállapodással elhatározott közös munkában, azt a többi szövetség elnökéhez intézett nyilatkozattal egyoldalúan megteheti.

Budapest, 2015. november 17.

Tarlós István
Budapesti Önkormányzatok Szövetsége (BÖSZ) elnöke

KOVÁCS PÉTER
BÖSZ tisztségviselője

Lipők Sándor
Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége (KÖÖÉSZ)

Csomor László
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége (KÖSZ)
alelnöke

Szabó Gellért
Magyar Faruszövetség (MFSZ) elnöke

Dr. Gémes György
Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ) elnöke

Szita Károly
Megyei Jogú Városok Szövetsége (MJVSZ) elnöke

Kakas Béla
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége (MÖÖSZ) képviselője

Schmidt Jenő
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖÖSZ) elnöke